

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 5Nt/16/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4125010908
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alexandra Osadská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2025:4125010908.1

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Alexandry Osadskej a prísediacich A. B. C. a C. C. D. v trestnej veci odsúdeného E. F., pre pokračovací obzvlášť závažný zločin obchodovania s ľuďmi podľa § 179 odsek 1, odsek 3 písmeno f), odsek 4 písmeno a) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania pôvodne vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21Tk/1/2019, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 04. septembra 2025, takto

rozhodol:

Podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného E. F., narodeného XX.XX.XXXX v G. H., trvale bytom A., I. XXX/XXX, toho času vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov, zo dňa 23.06.2025 na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21Tk/1/2019 zo dňa 29.03.2021, právoplatnej v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra sp. zn. 4To/40/2021 dňa 01.07.2021 z a m i e t a, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

odôvodnenie:

Odsúdený E. F. (ďalej len „odsúdený“) podal dňa 24.06.2025, prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Juraja Gavalca (ďalej len „obhajca“), na Okresný súd Nitra (ďalej len „súd“) návrh na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21Tk/1/2019, ktorý dôvodil tým, že skutok, pre ktorý bol právoplatne odsúdený, bol právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin obchodovania s ľuďmi podľa § 179 odsek 1, odsek 3 písmeno f), odsek 4 písmeno a) Trestného zákona a za tento mu bol uložený trest odňatia slobody 11 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu do maximálneho stupňa strázenia podľa § 179 odsek 3 Trestného zákona, ktorý nebol v súlade s výrokom o vine. Ďalej svoj návrh odôvodnil novelizáciou Trestného zákona, vykonanou zákonom č. 40/2024 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť dňom 06.08.2024 a ktorá podľa odsúdeného mala pozitívnu retroaktivitu na jeho prípad, nakoľko spoločenské pomery sa zmenili do takej miery, že štátna moc netrestá skutok, pre ktorý bolo právoplatne odsúdený, tak prísne, ako ho trestala v čase, keď bol E. F. odsúdený.

Na verejnom zasadnutí dňa 04.09.2025 súd vykonal dokazovanie vypočutím odsúdeného, prečítaním na vec sa vzťahujúcich listinných dôkazov a oboznámením podstatného obsahu pripojeného spisu Okresného Nitra sp. zn. 21Tk/1/2019.

Z listinných dôkazov súd zistil, že odsúdený bol doposiaľ šesťkrát súdne riešený, z toho trikrát na území Slovenskej republiky, a to Okresným súdom Nové Zámky sp. zn. 2T/7/2007 pre trestný čin ublíženia na zdraví, za ktorý mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody so skúšobnou dobou, v rámci ktorej sa neosvedčil, preto bolo rozhodnuté, že uložený trest vykoná, Okresným súdom Nové Zámky sp. zn. 3T/141/2007 pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže, v tejto veci sa na odsúdeného hľadí sa, akoby nebol odsúdený a vo veci, o obnovu konania ktorej žiada. V ďalších troch prípadoch bol E. F. odsúdený v Nemeckej spolkovej republike pre jazdu bez vodičského oprávnenia, falšovanie

dokumentov a pre iný trestný čin bližšie neuvedený (AG Schwandorf sp. zn. 1 Cs 104 Js 6380/18; AG Reutlingen sp. zn. 4 Ds 27 Js 11651/18 920 VRs). Odsúdený nebol doposiaľ priestupkovo prejednávaný. Aktuálne odsúdený vykonáva jedenásťročný trest odňatia slobody uložený mu vo veci Okresného súdu Nitra sp. zn. 21Tk/1/2019.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 21Tk/1/2019 súd zistil, že odsúdený bol rozsudkom z 29.03.2021 uznávaný vinným z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu obchodovania s ľuďmi podľa § 179 odsek 1, odsek 3 písmeno f), odsek 4 písmeno a) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona a podľa § 173 odsek 3 Trestného zákona mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov, s maximálnym stupňom stráženia a ochranný dohľad vo výmere tri roky. Proti tomuto rozsudku podal odsúdený odvolanie. Na základe podaného odvolania rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 4To/40/2021 zo dňa 01.07.2021 tak, že zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložil odsúdenému podľa § 173 odsek 3 Trestného zákona za použitia § 38 odsek 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, so zaradením výkonu trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia a ochranný dohľad na tri roky. Odsúdený uložený trest nariadený Krajským súdom v Nitre vykonáva, po započítaní väzby, od 07.11.2018 s predpokladaným koncom trestu dňa 07.11.2029.

Obhajca, ako aj odsúdený, k návrhu na povolenie obnovy konania na verejnom zasadnutí, krátkou cestou, súdu predložili doplnenia, v ktorých poukazovali na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 01.08.2025 vo veci C/544/23, ktorým konajúci súd dospel k záveru, že čl. 49 Charty základných práv Európskej únie a zásada lex posterior mitius v ňom obsiahnutá sa mala vykladať v zmysle, že sa vzťahuje na správne súdne konanie o opravnom prostriedku, o kasačnej sťažnosti. Súdny dvor EÚ rezultoval, že Najvyšší správny súd, konajúc o tejto sťažnosti, mal prihliadať na zmenu právnej úpravy v prospech páchatel'a administratívneho deliktu posudzovaného v základnom konaní, ktorá nastala a po tom, čo bolo vydané rozhodnutie správneho súdu nižšej inštancie ním preskúmané, ktoré je právoplatné. Uvedené právne názory možno, podľa názoru odsúdeného, zovšeobecniť aj pre trestné právo.

Podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku, obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku, súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Konajúci súd po vykonaní dokazovania na verejnom zasadnutí a po preštudovaní návrhu odsúdeného, po jeho doplnení, pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 21Tk/1/2019, zabezpečených listinných dôkazov a po vyjadrení procesných strán na verejnom zasadnutí dôsledne skúmal, či sú v danom prípade splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania v súlade s ustanovením § 394 Trestného poriadku.

Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli rozhodujúcemu orgánu skôr známe. Z hľadiska splnenia podmienok obnovy konania nie je rozhodujúce, či o skutočnostiach alebo o dôkazoch, ktoré sa v návrhu uplatňujú vedel v pôvodnom konaní navrhovateľ, ale je rozhodujúce, či tieto skutočnosti alebo dôkazy boli alebo neboli známe súdu (R 10/1976). Pre povolenie obnovy konania je okrem podania návrhu oprávnenou osobou potrebné splniť súčasne aj dve podmienky a to, že musí ísť o skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme a tieto skutočnosti samy o sebe, alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi musia viesť k inému rozhodnutiu, než aké bolo pôvodné právoplatné rozhodnutie, prípadne ak vzhľadom na tieto nové skutočnosti a dôkazy by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu.

V konaní o povolenie obnovy konania sa súd obmedzuje na zistenie, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy uvedené v § 394 odsek 1 Trestného poriadku. Skutočnosťou predtým neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý je v tej istej veci dôkazom, alebo ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci a ktorá nebola predmetom dokazovania alebo zisťovania pred rozhodnutím, ktorého sa obnova týka. Nové skutočnosti v konaní o povolení obnovy konania treba zvyčajne preukazovať novými dôkazmi (naplnenie prvej podmienky k povoleniu obnovy konania). Na povolenie obnovy konania je však tiež potrebné zistiť, či nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme samy osebe, alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodňujú iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu bol v zrejmom rozpore s účelom trestu (druhá podmienka k povoleniu obnovy konania).

Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku však nie je revízia pôvodného trestného stíhania, ani verifikovanie pôvodne vykonaných dôkazov, či spochybňovanie spôsobu, akým ich hodnotil súd v pôvodnom konaní. Tieto sú totiž nezvratné, nemožno ich meniť, ani inak korigovať a dôkazy, ktoré už boli vykonané v pôvodnom konaní nemožno opakovať (revízia pôvodného rozhodnutia a predchádzajúceho mu konania prichádza do úvahy pri podaní dovolania, ak sú splnené zákonné podmienky pre uplatnenie tohto, od obnovy konania odlišného mimoriadneho opravného prostriedku).

Bolo dôležité pripomenúť, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, nejde o ďalší riadny opravný prostriedok, ako je to napríklad pri odvolaní, teda akýkoľvek zásah do právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu je prípustný iba vo výnimočných prípadoch.

Súd po vykonanom dokazovaní nezistil žiadne nové skutočnosti, ani dôkazy, ktoré by vyšli najavo dodatočne, teda neboli súdu skôr známe, a ktoré by následne v súlade s ustanovením § 394 Trestného poriadku odôvodňovali povolenie obnovy konania.

Odsúdený pôvodné rozhodnutie súdu napadol z dôvodu, že trest vo výmere 11 rokov uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 21Tk/1/2019 z 29.03.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/40/2021 z 01.07.2024 bol vydaný na základe časti právneho predpisu (§ 38 odsek 4 Trestného zákona v znení účinnom do 06.08.2025), na základe ktorého došlo k zvýšeniu dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, ktorá neskôr na základe novely Trestného zákona podľa článku 125 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky stratila účinnosť. Preto odsúdený považoval trest uložený mu právoplatným rozsudkom, ktorý ešte nevykonal, za rozporný s ustanovením § 38 Trestného zákona v znení účinnom od 06.08.2024. Odsúdený tiež upozorňoval na to, že pri súčasnej aplikácii by mu súd mohol uložiť trest miernejší, teda pre neho priaznivejší.

Bolo treba dať v prvom rade za pravdu odsúdenému, že dňa 06.08.2024 nadobudol účinnosť zákon č. 40/2024 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, na základe Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL.ÚS 3/2024 – 761 zo dňa 03.07.2024, zverejneným v Zbierke zákonov dňa 06.08.2024 pod č. 215/2024 Z. z., ktorý, okrem iného, modifikoval aj znenie § 38-u Trestného zákona tak, že už neexistuje ustanovenie, na základe ktorého by súd musel, pri prevahe priťažujúcich okolností, zvyšovať dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu. Na druhej strane bolo ale dôležité pripomenúť, že podľa článku 125 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky nedošlo k strate účinnosti pôvodného Trestného zákona. K modifikácii znenia ustanovenia § 38 Trestného zákona došlo zásahom zákonodarnej moci, a nie rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky o nesúlade takýchto ustanovení s ústavou. Ani príslušné ustanovenia zákona č. 40/2024 Z. z., a to ani v jeho prechodných ustanoveniach, neupravili zásah do právoplatného rozhodnutia súdu v dôsledku zmeny v jednotlivých ustanoveniach Trestného zákona. Ustanovenie § 405b odsek 1 Trestného poriadku upravuje postup výlučne v dôsledku zániku trestnosti činu podľa § 84 Trestného zákona. Súd dal odsúdenému do pozornosti, že bol uznaný vinným z trestného činu obchodovania s ľuďmi, ktorého trestnosť novelou nezanikla.

Úmyslom zákonodarcu v súvislosti s novelizáciou Trestného zákona, účinnou od 06.08.2024, nebolo prehodnocovanie každého právoplatne uloženého trestu odňatia slobody podľa platných a účinných predpisov do 06.08.2024. Uvedené vyplynulo aj z prechodného ustanovenia § 438k odsek 7 Trestného

zákona, ktorý upravil právnu situáciu v prípade, že došlo k právoplatnému uloženiu trestu pred účinnosťou novely Trestného zákona za čin, ktorý už nie je definovaný ako trestný čin.

Súd preto uzavrel, že zmena Trestného zákona, ktorou odsúdený dôvodil svoj návrh na povolenie obnovy konania, nadobudla účinnosť až po tom, ako bolo o jeho trestnej veci a o treste právoplatne rozhodnuté. Zmena Trestného zákona po nadobudnutí takého právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia, hoc pre odsúdeného priaznivejšia, je z hľadiska posudzovania trestnosti skutku a ukladania trestu právne irelevantná a nemôže zakladať dôvod na jeho revíziu, a to ani prostredníctvom mimoriadnych opravných prostriedkov, napríklad návrhom na povolenie obnovy konania. Ustanovenie § 394 odsek 1 Trestného poriadku určuje podmienky povolenia obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov v skutkových zisteniach, vrátane osoby páchatela, ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Tieto podmienky sa však nijakým spôsobom netýkajú právneho stavu, teda netýkajú sa zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Zároveň zo znenia ustanovenia § 2 odsek 1 Trestného zákona vyplýva, že trestnosť činu sa posudzuje a trest na ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatela priaznivejší, teda neskorší zákon, ktorý je pre páchatela vyhovujúcejší, možno použiť len do vyhlásenia rozsudku v danej veci. Novela Trestného zákona, na ktorú odsúdený poukazoval vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania, nadobudla účinnosť dňa 6.8.2024 a napadnutý rozsudok bol vyhlásený dňa 29.3.2021 a právoplatným sa stal 1.7.2021. Ak by aj zákonodarca mienil povoliť taký postup, aký uvádzal odsúdený vo svojom návrhu, zaviedol by to priamo v zákone č. 40/2024 Z. z. v prechodných ustanoveniach, pričom o nutnosti takéhoto postupu nehovorí ani samotný nález Ústavného súdu SR č. 215/2024 Z.z. Z uvedeného plynie záver, že neskoršia zmena Trestného zákona, aj keď pre páchatela výhodnejšia, nemôže byť dôvodom na použitie § 2 odsek 1 Trestného zákona, tak ako si to mylne vysvetľoval odsúdený.

Odsúdený následne svoj návrh na povolenie obnovy konania ešte dôvodil aj rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23 a zásadou *lex posterior mitius* (v slovenskom práve známu aj ako princíp „neskorší zákon ruší skorší“). V tomto smere súd vysvetlil, že tato rozhodnutie a táto zásada sa nevzťahujú na tento prípad. Napriek tomu, že Súdny dvor vo svojom rozhodnutí konštatoval, že každý súd je povinný uplatniť voči odsúdenej osobe priaznivejšiu vnútroštátnu úpravu, ktorá nadobudla účinnosť po vyhlásení súdneho rozhodnutia, sa na strane druhej vyslovil, že uplatnenie priaznivejšieho zákona platí v čase, ak rozhodnutie súdu nie je právoplatné, teda odsúdenie nemožno považovať za právoplatné. Ďalej bolo potrebné uviesť, že zásada *lex posterior* je právny princíp, ktorý je trvalou súčasťou nášho právneho poriadku. Je povinnosťou súdu túto zásadu aplikovať pri rozhodovaní o vine a treste odsúdeného na hlavnom pojednávaní, resp. v odvolacom konaní, ale nie v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch, tak ako na to poukazoval odsúdený. Súd preto vyhodnotil, že ani rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23 nie je skutočnosťou, ktorá by mohla zvrátiť pôvodné rozhodnutie.

Pokiaľ išlo o ďalší dôvod na obnovu konania, že výrok o treste nie je v súlade s výrokom o vine, v tomto smere súd poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4T/40/2021 zo dňa 01.07.2021 a jeho odôvodnenie (na str. 14), v rámci ktorého odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa pri ukladaní trestu odsúdenému pochybil a uložil odsúdenému trest odňatia slobody v rámci zákonnej trestnej sadzby vyplývajúcej z ustanovenia § 179 odsek 3 Trestného zákona, a nie podľa § 179 odsek 4 Trestného zákona, tak ako bol skutok pôvodne právne kvalifikovaný. Keďže odvolací súd bol v danej veci viazaný zásadou *reformatio in peius*, nakoľko v pôvodnom konaní absentovalo odvolanie podané prokurátorom, odvolací súd nemohol preto takéto pochybenie napraviť, keď by musel odsúdenému ukladať trest podľa prísnejšieho ustanovenia zákona. U odsúdeného teda neboli splnené ani podmienky na povolenie obnovy konania, že by vzhľadom na nové skutočnosti alebo dôkazy bol pôvodne uložený trest v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom odsúdeného. Trest uložený odsúdenému rozsudkom odvolacieho súdu vychádzal z ustanovenia § 179 odsek 3 Trestného zákona v spojitosti s § 38 odsek 4 Trestného zákona, na základe ktorých mu súd uložil trest odňatia slobody na 11 rokov, vychádzajúc pritom z trestnej sadzby 8 rokov a osem mesiacov až 12 rokov, nie z trestnej sadzby 12 rokov až 20 rokov uvedenej v ustanovení § 179 odsek 4 Trestného zákona výrazne prísnejšej, tak ako bol skutok právne kvalifikovaný. Ak by aj súd ukladal trest odňatia slobody teraz, vychádzal by zo základnej trestnej sadzby uvedenej v § 179 odsek 3 Trestného zákona bez zvýšenia dolnej hranice trestnej sadzby bez § 38 odsek 4 Trestného zákona, teda zo siedmich rokov až 12 rokov. Preto právoplatne uložený trest

odňatia slobody na 11 rokov nebol uložený mimo trestnej sadzby v zmysle súčasne platného ustanovenia § 38 Trestného zákona.

Súd, poukazujúc na skôr uvedené, vyhodnotil, že návrh odsúdeného na obnovu konania neobsahoval žiadne nové skutočnosti, ani dôkazy skôr neznáme, ktoré by vyšli najavo po právoplatnosti rozhodnutia v merite veci a ktoré by v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli zmeniť pôvodné právoplatné rozhodnutie o vine a o treste odsúdeného.

Vzhľadom na vyššie popísané dôvody a absenciu podmienok obnovy konania súd návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21Tk/1/2019 podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Nitra. O sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.